

5. Садовничий В. Як роздаються доступні кредити під час війни. *Financial Club*. 23.06.2022. URL: <https://finclub.net/infographica/yak-rozdaiutsia-pilhovyi-kredyty-pid-chas-viiny.html>
6. Стан кредитування підприємств АПК. *Міністерство аграрної політики та продовольства України*. URL: <https://minagro.gov.ua/napryamki/finansova-politika/kredituvannya/stan-kredituvannya-pidpriemstv-apk>
7. Шпанель-Юхта О. І. Особливості банківського кредитування в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 45. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-96>
8. Sakhno A., Polishchuk N., Salkova I., Kucher A. Impact of Credit and Investment Resources on the Productivity of Agricultural Sector. *European Journal of Sustainable Development*. 2019. Vol. 8. No 2. P. 335–345. DOI: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2019.v8n2p335>

REFERENCES

- Andros, S. V., and Herasymchuk, V. H. "Finansuvannya silskoho gospodarstva i rol bankiv u kredytnomu zabezpehenni ahrarnoho sektora Ukrainy" [Financing of Agriculture and the Role of Banks in Lending the Agricultural Sector of Ukraine]. *Ekonomichnyi zhurnal Odeskoho politekhnichnoho universytetu*, no. 3 (2023): 5-14. DOI: 10.15276/EJ.03.2023.1
- Bilochenko, A. M. "Kredytuvannya ahrarnoho sektoru Ukrainy v umovakh viiny" [Lending to the Agricultural Sector of Ukraine During the War]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 48 (2023). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-3>
- Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy: ofitsiyni sait. <https://www.ukrstat.gov.ua/>
- Polishchuk, N. V., and Kaskova, I. H. "Ipotechne investytsiine kredytuvannya silskohospodarskykh pidpriemstv" [Mortgage Investment Lending to Agricultural Enterprises]. *Suchasni instrumenty upravlinnia korporatyvnymy finansamy* (2022): 379-382. <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/301ddf7c-52c2-436f-886a-ce681cb-4cf71/content>
- "Stan kredytuvannya pidpriemstv APK" [State of Crediting of Agro-industrial Complex Enterprises]. *Ministerstvo ahrarnoi polityky ta prodovolstva Ukrainy*. <https://minagro.gov.ua/napryamki/finansova-politika/kredituvannya/stan-kredituvannya-pidpriemstv-apk>
- Sadovnychi, V. "Yak rozdaiutsia dostupni kredyty pid chas viiny" [How Available Credits are Distributed During Wartime]. *Financial Club*. June 23, 2022. <https://finclub.net/infographica/yak-rozdaiutsia-pilhovyi-kredyty-pid-chas-viiny.html>
- Sakhno, A. "Impact of Credit and Investment Resources on the Productivity of Agricultural Sector". *European Journal of Sustainable Development*, vol. 8, no. 2 (2019): 335-345. DOI: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2019.v8n2p335>
- Shpanel-Yukhta, O. I. "Osoblyvosti bankivskoho kredytuvannya v umovakh viiny" [Peculiarities of Bank Lending under Conditions of the War]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 45 (2022). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-96>

УДК 658.012.23

JEL: D24; E22; O16; M21

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-11-253-260>

ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА: МІСЦЕ, РОЛЬ ТА ІМПЕРАТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

©2024 ШУШКОВА Ю. В., ЧЕРНЯВСЬКА Д. Т.

УДК 658.012.23

JEL: D24; E22; O16; M21

Шушкова Ю. В., Чернявська Д. Т. Платоспроможність в системі фінансової безпеки підприємства: місце, роль та імперативи забезпечення

У дослідженні у фокусі уваги перебувають аспекти забезпечення стійкої життєздатності суб'єктів господарювання. В основі такої життєздатності – забезпечення фінансової безпеки підприємства, що є основною в системі всіх інших складових економічної безпеки бізнесу, адже відповідальна за цілий спектр питань і проблематики фінансового характеру, зокрема щодо формування доходів і прибутку, забезпечення рентабельності, гарантування фінансової стійкості, здійснення інвестицій, нарощення власного капіталу та капіталізації бізнесу як цілісного майнового комплексу. Метою дослідження визначено ідентифікацію місця та ролі, а також обґрунтування імперативів забезпечення платоспроможності в системі фінансової безпеки підприємства. Зазначено, що платоспроможність, як компонента фінансової безпеки бізнесу, відповідальна за своєчасність і повноту розрахунків підприємства з його контрагентами. Підкреслено, що ефективне управління платоспроможністю дозволяє нівелювати та мінімізувати виклики і загрози за такими складовими фінансової безпеки підприємства, як прибутковість і рентабельність, ділова активність, фінансова стійкість, капіталізація та ринкова вартість бізнесу, інвестиційна діяльність, нейтралізація фінансових ризиків. Акцентовано на аспектах ролі платоспроможності в структурі фінансової безпеки підприємства, а саме – щодо недопущення реалізації викликів і загроз, що походять від стану розрахунків підприємства з його контрагентами. Визначено напрями та концепційні засади посилення платоспроможності в аспекті забезпечення фінансової безпеки підприємства. Перспективи подальших досліджень у цій сфері стосуються розробки методики прогнозування та моделювання наслідків змін у системі платоспроможності на стан і структурні характеристики фінансової безпеки підприємства.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, управління фінансами підприємств, фінансова безпека, платоспроможність, виклики та загрози, складові, напрями зміцнення.

Рис.: 2. **Бібл.:** 16.

Шушкова Юлія Володимирівна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансового менеджменту, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

E-mail: shyshkova_yulia@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3836-7548>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57668180800>

Чернявська Дзвенислава Тарасівна – магістр, Львівський національний університет імені Івана Франка (вул. Університетська, 1, Львів, 79001, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4988-9555>

UDC 658.012.23

JEL: D24; E22; O16; M21

Shushkova Yu. V., Cherniavska D. T. Solvency in the Financial Security System of the Enterprise: Place, Role and Imperatives of Security

The research focuses on aspects of ensuring the sustainable viability of economic entities. Such viability is based on ensuring the financial security of the enterprise, which is the main one in the system of all other components of economic security of business, because it is responsible for a whole range of issues and problems of a financial nature, in particular regarding the formation of income and profit, ensuring profitability, guaranteeing financial stability, making investments, increasing equity capital and capitalizing the business as an integral property complex. The aim of the study is to identify the place and role, as well as to substantiate the imperatives of ensuring solvency in the system of financial security of the enterprise. It is noted that solvency as a component of business financial security is responsible for the timeliness and completeness of the company's settlements with its counterparties. It is underlined that effective solvency management allows leveling and minimizing challenges and threats in such components of the financial security of the enterprise as profitability and profitability, business activity, financial stability, capitalization and market value of the business, investment activities, neutralization of financial risks. Emphasis is placed on the aspects of the role of solvency in the structure of the financial security of the enterprise, namely on preventing the implementation of challenges and threats arising from the state of the enterprise's settlements with its counterparties. The directions and conceptual principles of strengthening the solvency in the course of the policy on ensuring the financial security of the enterprise are determined. Prospects for further research in this area relate to the development of methods for forecasting and modeling the consequences of changes in the solvency system on the state and structural characteristics of the financial security of the enterprise.

Keywords: financial management, financial management of enterprises, financial security, solvency, challenges and threats, components, areas of strengthening. **Fig.:** 2. **Bibl.:** 16.

Shushkova Yuliia V. – D. Sc. (Economics), Professor, Professor of the Department of Financial Management, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

E-mail: shyshkova_yulia@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3836-7548>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57668180800>

Cherniavska Dzenyaslava T. – Master, Ivan Franko National University of Lviv (1 Universytetska Str., Lviv, 79001, Ukraine)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4988-9555>

Фінансова безпека підприємства, беззаперечно, провідна складова у системі його економічної безпеки. Вона відповідальна за цілий спектр питань і проблематики фінансового характеру, зокрема щодо формування доходів і прибутку, забезпечення рентабельності, гарантування фінансової стійкості, здійснення інвестицій, нарощення власного капіталу та капіталізації бізнесу як цілісного майнового комплексу. На цьому тлі високий рівень платоспроможності означає здатність суб'єкта господарювання вчасно та в повному обсязі розраховуватися з власними кредиторськими зобов'язаннями. Звідси – ритмічність фінансово-господарської діяльності, своєчасність надходжень і витрат грошових засобів, раціональний розподіл прибутку та капіталу, ефективне використання активів і т. ін.

Таким чином, платоспроможність є як характеристикою нівелювання низки актуальних викликів і загроз фінансовій безпеці підприємства, так і чинником, умовою для посилення інших її скла-

дових і компонентів. Сьогоднішня критично гостра фінансово-економічна нестабільність вносить власні зміни як в акценти щодо управління платоспроможністю та забезпеченням фінансової безпеки підприємства, так і в специфіку фінансового менеджменту в цій сфері.

Зазначене актуалізує потребу у формуванні нових теоретико-методичних висновків щодо змістових характеристик, місця та ролі платоспроможності в системі фінансової безпеки суб'єкта бізнесу, а також в обґрунтуванні методико-прикладних засад з посилення платоспроможності задля гарантування належного рівня фінансової безпеки підприємства.

Загальні теоретико-методичні засади управління платоспроможністю підприємств і організацій достатньо повно розкриті в публікаціях таких вітчизняних науковців, як Бечко П. К., Непочатенко О. А. [1], Легченко О. А., Пономарьов І. Ф., Полякова Е. І. [9], Теницька Н. Б., Гришко Ю. С. [11], Васильців Т. Г. [15] та ін.

Проблематика управління фінансовою безпекою суб'єктів господарювання аналізується в дослідженнях таких учених, як Білик М. Д. [2], Васильців Т., Лупак Р., Васильців В. [3; 15; 16], Гавриленко Н. Г., Олійник О. В. [4], Гавриш О. М., Пильнова В. П., Пісковець О. В. [5], Єпіфанова І. Ю., Гладка Д. О. [6], Зайченко В. В. [7; 16], Ільчишин М. З. [8], Чеберяко О. В., Кривовяз М. А. [12], Шушкова Ю. В. [13; 14].

Попри це, існує постійний попит на нові підходи та практики у сфері фінансового менеджменту, які стосуються рішень зі створення надійних умов для якісного управління борговими зобов'язаннями підприємства задля посилення таким чином базисних критеріїв і умов гарантування його фінансової безпеки як умови сталого і стабільного функціонування та розвитку.

Метою статті є ідентифікація місця та ролі, а також обґрунтування імперативів забезпечення платоспроможності в системі фінансової безпеки підприємства.

Платоспроможність, на перший погляд, видається лише окремим структурним компонентом фінансової безпеки підприємства, однак більш глибокий і всебічний аналіз дозволяє зробити висновок про те, що стан платоспроможності позначається на всіх інших структурних складниках безпеки (рис. 1).

Таким чином, платоспроможність не тільки позначається на параметрах, але й визначає дуже вагомі базисні засади формування та посилення фінансової безпеки підприємства. Провідними аспектами, на які в цьому світлі слід звертати увагу, є такі:

- ✦ можливості вивільнення частини фінансових ресурсів, що стануть корисними для фінансування заходів у низці інших сфер;
- ✦ пришвидшення оборотності капіталу та позитивний вплив цих процесів на активізацію загальної виробничо-господарської діяльності підприємства;
- ✦ підприємство стає надійним фінансовим партнером і поліпшує завдяки цьому свою інвестиційну привабливість як цілісного майнового комплексу.

Сюди також можна віднести модернізацію та цифрову трансформацію як загальної системи фінансового менеджменту суб'єкта господарювання, так і управління безпосередньо у сфері менеджменту платоспроможності; поліпшення системи ризик-менеджменту бізнесу стосовно цілого спектра критично актуальних для фінансової безпеки підприємства викликів, ризиків і загроз.

Додамо, що в цілях посилення впливу процесів поліпшення платоспроможності підприємства

та зміцнення його фінансової безпеки слід більшою мірою інтегрувати таку роботу в політику з посилення фінансової безпеки підприємства. Цьому сприятиме виявлення й узгодження відповідних заходів (імперативів) із принципами зміцнення фінансової безпеки суб'єкта господарювання (рис. 2).

Система платоспроможності як невід'ємний елемент загальної економічної системи повинна забезпечувати фінансову безпеку функціонування та розвитку всіх важливих складових елементів підприємства, а також здійснювати постійний моніторинг її стану. Отже, це потребує не лише реалізації окремих коригуючих заходів, а стратегічного планування її забезпечення. Досвід розробки стратегій, у т. ч. фінансових, засвідчує, що підприємства рідко коли зупиняються на якомусь одному варіанті. Найчастіше загальна стратегія являє собою ту чи іншу їх комбінацію, а послідовність їх реалізації визначається значущістю та очікуваними результатами кожної.

Захисна тактика базується на проведенні збережувальних заходів, основою яких є скорочення всіх витрат, пов'язаних зі здійсненням виробництва та збуту продукції, утриманням основних фондів та персоналу, що веде до скорочення виробництва загалом.

Така тактика застосовується, як правило, за дуже несприятливого розвитку зовнішнього середовища підприємства. Більш ефективним є проведення наступальної тактики і, відповідно, не так оперативних, як стратегічних заходів.

У процесі аналізування та забезпечення платоспроможності підприємства спочатку виділяють сукупність показників, які визначають стан цієї системи та стан можливих загроз фінансовій безпеці підприємства. Цю сукупність чинників можна розділити на дві групи: внутрішнього та зовнішнього середовища.

Серед множини чинників внутрішнього середовища можна виділити:

- 1) сукупність змінних, значення яких необхідно визначити за допомогою економетричної моделі (ендогенні змінні): обсяг реалізованої продукції; вартість основних виробничих засобів; величина власного капіталу; величина прибутку підприємства; показник рентабельності активів; показник рентабельності продажу; показник ліквідності підприємства; розмір середньої заробітної плати на підприємстві;
- 2) сукупність змінних, значення яких відомі перед побудовою економетричної моделі (екзогенні змінні): кредиторська заборгованість; дебіторська заборгованість; поточні

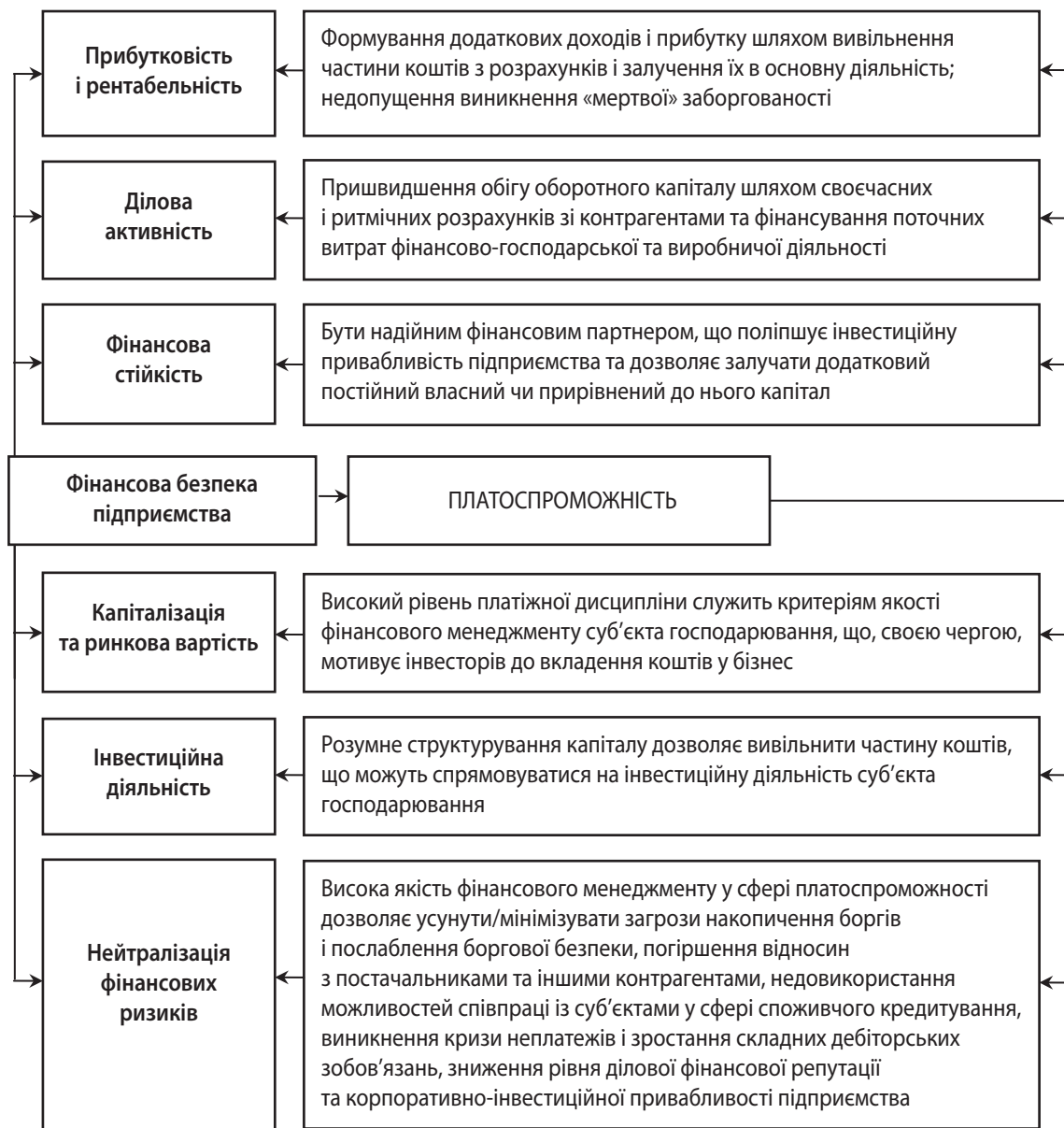

Рис. 1. Місце та роль платоспроможності в системі складових фінансової безпеки підприємства

Джерело: авторська розробка.

зобов'язання; поточні активи; обсяг фонду робочого часу на підприємстві.

Чинники зовнішнього середовища (макро-економічні показники), які впливають на стан і динаміку підприємства та визначають умови, в яких воно функціонує, є екзогенними змінними. До цих змінних можна віднести:

- ✦ індекс споживчих цін (до попереднього періоду);
- ✦ демографічні та соціальні зрушення;
- ✦ обсяги експорту та імпорту;
- ✦ зміни в доходах населення, обсягах валового внутрішнього продукту (наростаючим підсумком до відповідного періоду попереднього року).

Зуважимо, що перелік чинників, які впливають на платоспроможність підприємства, може змінюватись залежно від наявних статистичних даних про діяльність підприємства та поставленої мети моделювання. Кожен із показників суттєво впливає на платоспроможність підприємства. Наприклад, зменшення вартості основних виробничих фондів може спричинити зниження величини можливого прибутку за сталого рівня рентабельності, що не дозволить підприємству модернізувати виробництво та може призвести до зниження ринкової вартості підприємства.

Таким чином, є всі підстави вважати, що системний і комплексний підхід у сфері управління платоспроможністю підприємства матиме свої по-

Рис. 2. Імперативи посилення платоспроможності в системі зміцнення фінансової безпеки підприємства

Джерело: авторська розробка.

зитивні наслідки не тільки в сенсі досягнення високого рівня якості й ефективності, своєчасності та повноти розрахунків підприємства з його контрагентами, але служитиме своєрідним підґрунтям, базисом для загального поліпшення системи фінансового екосистейту суб'єкта господарювання. Звідси можна буде вибудовувати й інші системоутворюючі та критично важливі засади політики зміцнення фінансової безпеки підприємства, забезпечення його стабільного довгострокового функціонування та розвитку, особливо в нинішніх

критично складних умовах повномасштабної війни та обумовленої нею високою політико-економічною і фінансовою нестабільністю.

ВИСНОВКИ

Платоспроможність зазвичай розглядається як здатність суб'єкта господарювання швидко і в повному обсязі розраховуватися з постачальниками товарів та послуг, іншими зовнішніми контрагентами. Однак якщо розглядати її як інструмент у системі управління фінансовою безпекою під-

приємства, то її роль і значущість істотно розширюються.

Такий підхід дозволив розглядати платоспроможність вагомою та системоформуючою складовою в системі забезпечення фінансової безпеки підприємства. Відповідно, ефективне управління платоспроможністю дозволяє нівелювати та мінімізувати виклики і загрози за такими складовими фінансової безпеки підприємства, як: прибутковість і рентабельність, ділова активність, фінансова стійкість, капіталізація та ринкова вартість бізнесу, інвестиційна діяльність, нейтралізація фінансових ризиків. Для цього фахівцям, відповідальним за фінансовий менеджмент підприємства, слід реалізувати *комплекс заходів*, які включають:

- ✦ формування додаткових доходів і прибутку шляхом вивільнення частини коштів з розрахунків і залучення їх в основну діяльність;
- ✦ недопущення виникнення «мертвої» заборгованості, пришвидшення обігу оборотного капіталу завдяки своєчасності та ритмічності розрахунків із контрагентами та фінансуванню поточних витрат фінансово-господарської та виробничої діяльності;
- ✦ репутацію надійного фінансового партнера, що поліпшить інвестиційну привабливість підприємства та дозволить залучати додатковий власний чи прирівняний до нього капітал;
- ✦ високий рівень платіжної дисципліни, що служить критерієм якості фінансового менеджменту суб'єкта господарювання та, своєю чергою, мотивує інвесторів до вкладення коштів у бізнес;
- ✦ розумне структурування капіталу, що дозволяє вивільнити частину коштів, які можуть спрямовуватися на інвестиційну діяльність суб'єкта господарювання;
- ✦ високу якість фінансового менеджменту у сфері платоспроможності, що дозволяє усунути/мінімізувати загрози накопичення боргів і послаблення боргової безпеки, погіршення відносин з постачальниками та іншими контрагентами, недовикористання можливостей співпраці із суб'єктами у сфері споживчого кредитування, виникнення кризи неплатежів і зростання складних дебіторських зобов'язань, зниження рівня ділової фінансової репутації та корпоративно-інвестиційної привабливості підприємства.

З метою реалізації цілей і завдань політики управління платоспроможністю в системі заходів зі зміцнення фінансової безпеки підприємства слід розуміти імперативи такої політики й узгоджувати всі заходи, що реалізуються в цій сфері, з принци-

пами політики гарантування фінансової безпеки підприємства. Із застосуванням такого методу визначено *систему відповідних імперативів*, які включають:

- ✦ модернізацію системи контролю та здійснення розрахунків з використанням ІКТ, штучного інтелекту та цифрових комунікацій з контрагентами;
- ✦ узгодження планів виробництва та збуту продукції, формування доходів та витрат із системою оперативного обслуговування зовнішніх і внутрішніх розрахунків;
- ✦ тотальне контрагування всіх фінансово-господарських відносин із зовнішніми та внутрішніми суб'єктами, ретельне дотримання законодавства у відносинах зі всіма контрагентами, у т. ч. з безнадійними борговими зобов'язаннями;
- ✦ застосування виключно легальних форм і методів впливу на боржників;
- ✦ прогнозування стану власної платоспроможності та провідних дебіторів;
- ✦ упровадження інструментарію моделювання, штучних нейронних мереж у системі аналітики фінансового стану та розрахунків підприємства;
- ✦ скерування паритетної суми коштів у систему розрахунків та спрямування всіх вивільнених активів у довгостроковий капітал чи на інвестиційні цілі;
- ✦ поширення інформації про гарний стан платіжної дисципліни на підприємстві, але, водночас, приховування конфіденційних даних, що можуть зацікавити конкурентів;
- ✦ залучення до системи фінансового менеджменту підприємства висококваліфікованих кадрів, які мають високий рівень фаховості та компетенцій, а також досвід комерційної роботи та знання в ІТ-технологіях.

Перспективи подальших досліджень у цій сфері стосуються розробки методики прогнозування та моделювання наслідків змін у системі платоспроможності на стан і структурні характеристики фінансової безпеки підприємства. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бечко П. К., Непочатенко О. А. Сутність платоспроможності підприємства. *Вісник ХНТУСГ. Серія «Економічні науки»*. 2010. № 98. С. 104–107. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/47659/1/Visnyk_98_2010_18.pdf
2. Білик М. Д. Роль стабільної діяльності підприємств у їх фінансовій безпеці. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2008. Вип. 5. С. 51–56.

3. Васильців Т., Лупак Р., Васильців В. Характеристика функціональних складових економічної безпеки сектору інформаційно-комунікаційних технологій України. *Економічний дискурс*. 2017. Вип. 1. С. 161–172.
4. Гавриленко Н. Г., Олійник О. В. Оптимізація інноваційно-інвестиційних процесів підприємства на основі використання ІКТ. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2023. № 2. С. 110–120. DOI: 10.30857/2786-5398.2023.2.12
5. Гавриш О. М., Пильнова В. П., Пісковець О. В. Інноваційне підприємництво: сутність, значення та проблеми в сучасних умовах функціонування. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 109–113. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.12.109
6. Єпіфанова І. Ю., Гладка Д. О. Методичні підходи до оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 152–158. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.152.158>
7. Зайченко В. В. Концептуальні засади формування інструментів державної політики забезпечення технологічної конкурентоспроможності економіки. *Сталий розвиток економіки*. 2019. № 3. С. 5–11.
8. Ільчишин М. З. Методичний інструментарій оцінювання розвитку інноваційного підприємництва. *Академічні візії*. 2024. Вип. 35. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13822451>
9. Легченко О. А., Пономарьов І. Ф., Полякова Е. І. Удосконалення механізму управління політикою платоспроможності підприємства. *Економіка промисловості*. 2007. № 1. С. 119–132. URL: http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/2588/st_36_16_NEW.pdf?sequence=4
10. Олесенко І. С. Платоспроможність підприємства в системі забезпечення фінансової безпеки: сутність та роль. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 12/3. С. 45–51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efipr_2017_12%283%29__12
11. Теницька Н. Б., Гришко Ю. С. Теоретичні аспекти оцінки платоспроможності підприємства в сучасних умовах. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 5. С. 372–376. URL: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/75.pdf>
12. Чеберяко О. В., Кривовяз М. А. Структурні елементи системи забезпечення фінансової безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2015. № 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2015/17.pdf
13. Шушкова Ю. В. Напрями удосконалення державної політики забезпечення фінансової безпеки суб'єктів підприємництва в Україні. *Ефективність державного управління*. 2014. Вип. 38. С. 268–275. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2014_38_33
14. Шушкова Ю. В. Формування середовища безпеки міжнародної фінансово-економічної діяльності вітчизняних суб'єктів бізнесу. *Підприємництво і торгівля*. 2016. Вип. 20. С. 71–74. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1100103>
15. Vasylytsiv T. The Economic Security of Ukraine Business: Strategy and Mechanisms for Strengthening. Lviv : Aral, 2008.
16. Lupak R., Mizyuk B., Zaychenko V. et al. Migration processes and socio-economic development: interactions and regulatory policy. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. 2022. Vol. 8. No. 1. P. 70–88. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.01.04>

REFERENCES

- Bechko, P. K., and Nepochatenko, O. A. "Sutnist platospromozhnosti pidpriemstva" [The Essence of the Solvency of the Enterprise]. *Visnyk KhNTUSH. Seriya «Ekonomiczni nauky»*, no. 98 (2010): 104-107. https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/47659/1/Visnyk_98_2010_18.pdf
- Bilyk, M. D. "Rol stabilnoi diialnosti pidpriemstv u yikh finansovii bezpetsi" [The Role of Stable Activity of Enterprises in Their Financial Security]. *Formuvannya rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 5 (2008): 51-56.
- Cheberiako, O. V., and Kryvoviaz, M. A. "Strukturni elementy systemy zabezpechennia finansovoi bezpeky pidpriemstva" [Structural Elements of the System of Provision Financial Safety of Company]. *Efektivna ekonomika*, no. 10 (2015). http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2015/17.pdf
- Havrylenko, N. H., and Oliinyk, O. V. "Optymizatsiia inovatsiino-investytsiinykh protsesiv pidpriemstva na osnovi vykorystannia IKT" [Optimization of Innovation and Investment Processes of the Enterprise Based on the Use of Information and Communication Technologies]. *Zhurnal stratehichnykh ekonomichnykh doslidzhen*, no. 2 (2023): 110-120. DOI: 10.30857/2786-5398.2023.2.12
- Havrysh, O. M., Pylnova, V. P., and Piskovets, O. V. "Innovatsiine pidpriemnytstvo: sutnist, znachennia ta problemy v suchasnykh umovakh funktsionuvannia" [Innovative Entrepreneurship: Essence, Meaning and Problems in the Modern Conditions of Functioning]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 12 (2020): 109-113. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.12.109
- Ilchysyn, M. Z. "Metodychnyi instrumentarii otsiniuvannia rozvytku innovatsiinoho pidpriemnytstva" [Methodological Toolkit for Evaluating the Development of Innovative Entrepreneurship]. *Akademichni vizii*, no. 35 (2024). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13822451>
- Lehchenko, O. A., Ponomarov, I. F., and Poliakova, E. I. "Udoskonalennia mekhanizmu upravlinnia politykoii platospromozhnosti pidpriemstva" [Improvement of the Management Mechanism of the Company's Solvency Policy]. *Ekonomika promyslovosti*, no. 1 (2007): 119-132. http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/2588/st_36_16_NEW.pdf?sequence=4

- Lupak, R. "Migration processes and socio-economic development: interactions and regulatory policy". *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, vol. 8, no. 1 (2022): 70-88. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2022.08.01.04>
- Olesenko, I. S. "Platospromozhnist pidpriemstva v systemi zabezpechennia finansovoi bezpeky: sutnist ta rol" [Solvency of the Enterprise in the Financial Security Implementation System: Its Essence and Role]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, no. 12/3 (2017): 45-51. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2017_12%283%29__12
- Shushkova, Yu. V. "Formuvannia seredovyschcha bezpeky mizhnarodnoi finansovo-ekonomichnoi dialnosti vitchyznianykh subiektiv biznesu" [Formation of Security Environment for the International Financial & Economic Activity of Domestic Business Subjects]. *Pidpriemnytstvo i torhivlia*, iss. 20 (2016): 71-74. <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1100103>
- Shushkova, Yu. V. "Napriamy udoskonalennia derzhavnoi polityky zabezpechennia finansovoi bezpeky subiektiv pidpriemnytstva v Ukraini" [Directions of Public Policy Improvement of Financial Safety Providing of Entrepreneurship in Ukraine]. *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, iss. 38 (2014): 268-275. http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2014_38_33
- Tenytska, N. B., and Hryshko, Yu. S. "Teoretychni aspekty otsinky platospromozhnosti pidpriemstva v suchasnykh umovakh" [Theoretical Aspects of Assessment of Solvency of the Enterprise in Modern Conditions]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, iss. 5 (2015): 372-376. <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/75.pdf>
- Vasyltsiv, T. *The Economic Security of Ukraine Business: Strategy and Mechanisms for Strengthening*. Lviv: Aral, 2008.
- Vasyltsiv, T., Lupak, R., and Vasyltsiv, V. "Kharakterystyka funktsionalnykh skladovykh ekonomichnoi bezpeky sektoru informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii Ukrainy" [Characteristics of the Functional Components of the Economic Security of the Information and Communication Technologies Sector of Ukraine]. *Ekonomichnyi diskurs*, no. 1 (2017): 161-172.
- Yepifanova, I. Yu., and Hladka, D. O. "Metodychni pidkhody do otsiniuvannia innovatsiinoho potentsialu pidpriemstva" [Methodological Approaches to Assessing the Innovation Potential of the Enterprise]. *Innovation and Sustainability*, no. 3 (2022): 152-158. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.152.158>
- Zaichenko, V. V. "Kontseptualni zasady formuvannia instrumentiv derzhavnoi polityky zabezpechennia tekhnolohichnoi konkurentospromozhnosti ekonomiky" [Conceptual Foundations of Forming State Policy Instruments to Provide Technological Competitiveness of Economy]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 3 (2019): 5-11.

УДК 330.567.28:336.717

JEL: H31; G21

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-11-260-268>

ПЕРСОНАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ ДОМОГОСПОДАРСТВАМ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКИМИ УСТАНОВАМИ

©2024 ДУБИНА М. В., ФЕДОРІВ Ю. М.

УДК 330.567.28:336.717

JEL: H31; G21

Дубина М. В., Федорів Ю. М. Персоналізація фінансових послуг домогосподарствам: сутність та особливості реалізації банківськими установами

Сучасний розвиток сфери фінансових послуг відбувається з урахуванням значного впливу цифрових технологій на функціонування банківських та інших фінансових установ. Використання таких технологій відкриває перед фінансовими посередниками нові можливості та перспективи. Саме завдяки інформаційно-комунікаційним інноваціям стає можливим використання індивідуального підходу до обслуговування клієнтів. Відповідно це актуалізує питання теоретичного та прикладного обґрунтування сутності персоналізації фінансових послуг у сучасних умовах, її особливостей впровадження в наявну систему надання фінансових послуг, насамперед банківськими установами. У статті для конкретизації сутності персоналізації фінансової послуги було проаналізовано зміст поняття «персоналізація», виокремлено окремі наукові підходи до його розгляду. Також проведено аналіз особливостей використання персоналізації у функціонуванні економічних систем. У підсумку це дозволило запропонувати розуміння персоналізації фінансової послуги як процесу врахування індивідуальних рис, уподобань потенційних клієнтів під час створення нематеріальної форми результату взаємодії між ними та фінансовими установами з метою задоволення фінансових потреб таких клієнтів за їхній власний рахунок, за рахунок зазначених установ або за рахунок залучених фінансових ресурсів інших споживачів відповідно до чинного законодавства з метою отримання прибутку, збереження вартості активів або досягнення соціального ефекту від реалізації такої послуги. Також у статті значну увагу приділено визначенню особливостей використання принципу персоналізації фінансових послуг у роботі банківських установ. З'ясовано, що найбільш доцільним є використання такого принципу в процесі надання фінансових послуг домогосподарствам, ураховуючи їхні вподобання, потреби та показники, які характеризують їхній фінансовий стан. Також встановлено, що в сучасних реаліях банківські установи лише починають активно використовувати цифрові технології у процесі персоналізації фінансових послуг, що свідчить про перспективність такого напрямку в їхній роботі.

Ключові слова: банківська установа, персоналізація, фінансова послуга, персоналізована фінансова послуга, банківська система, цифровізація, домогосподарство.

Рис.: 4. Бібл.: 10.